

Pesslo additus, fetus detrahit. Eius verò decoctum, aluum sistit: quin & potu sanguinis reiectionem cohibet, vrinæque difficultatem ac inflationes dicitur.

De Musco.

CAP. XX.

MUSCUS, Græcis bryon, à nonnullis etiam splanchnon appellatur. In arboribus, cedro, populo alba aut quercu reperitur. Præstat verò cedrinus: proximus huic populneus: quo in genere probatur, qui odoratior est & candidus: nigricans autem, deterior censetur. Muscus astringendi vim habet, in caliditate ac frigiditate medius, facitque decoctus in fessu ad vulvæ affectus. Miscetur & vnguentis balaninis ac oleis seu illitibus, propter eam qua præditus est inspissandi vim. Est & ad suffituum & acoporum medicamentorum præparationes utilis & accommodatus.

De Gallocho.

CAP. XXI.

AGALLOCHVN lignum est, quod ex India & Arabia deportatur, thiyæ ligno simile, punctis maculisve distinctum, odoratum, gustu quodammodo astringens cum quadam amaritudine, cortice vestitum cutis instar molli & aliquantulum versicolore. Facit autem commandacatum, itemque decocto collutum, ad commendandum oris halitum: ac toti quoque corpori siccum tritumque

tumque odoris gratia inspergitur: ad suffimenta denique thuris instar adhibetur. Radix verò drachmæ vnius pondere pota, stomachi superfluos humores, imbecillitatem ardoremque mitigat. Iis quoque quos lateris & iecinoris dolor excruciat, ac dysentericis aut torminosis ex aqua bibita opitulatur.

De Nascaphtho. CAP. XXII.

NASCAPHTHVM, aliis narcaphthum, etiam ex India defertur. Est verò corticosum, inori libro simile, quod iucundi odoris gratia suffitur. Factiis suffimentis inseritur: vuluam quoque astrictam suffitu iuuat.

De Cancamo. CAP. XXIII.

CANCA MVM est arboris Arabicæ lacryma, myrrham quadantenus referens, viroli gustus: qua quidem tanquam suffimento vrantur. Ea quoque vestes, aditis myrrha & styrace, suffumigantur. Porro corpora obesa emaciandi vim habere perhibetur, si ternum obolorum pondere ex aqua aut acetò mulso plusculos dies ebibatur. Datur & lienosis, comitialibus & suspiciosissimis. Menfes ex aqua multa proficit. Ocalorum cicatrices confestim exterit, & eorundem hebetudinibus medetur, vino dilutum. Quin & aduersus gingiuas humore prægnantes, &

ad dentium dolores tam est efficax, quam quod maximè.

De Cyphi. CAP. XXIII.

CYPHI suffimenti compositio est Diis grata & accepta, qua Ægyptij Sacerdotes abundè vtuntur. Sed miscetur & antidotis, ac suspiriosis datur in potu. Plures verò circumferuntur componendi rationes: quarum vna hæc est: Sumito cyperi dimidium sextarium, crassiorum iuniperi baccarum tantundem, vuarum passarum pinguium à vinaceis expurgatarum minas xij. resinæ repurgatæ minas v. calami aromatici, aspalathi & iunci odorati singulorum minam, myrrhæ drachmas xij. vini veteris sextarios ix. mellis minas ij. Vuam passam exemptis nucleis tundito, & cum myrrha ac vino subigito: cætera verò tusa & cribrata his admisceto, finitòque humorem combibere diem vnum. Deinde cocto melle dum sibi glutinis asciscat crassitudinem, eliquatam resinam ei accuratè permisceto, ac tùm demum etiam reliqua diligenter simul contrita tandem vase fictili recondito.

De Croco. CAP. XXV.

ROCVM in vsu medico præstantissimum est Corycium, recens, ac probè coloratum, paulum candidi gerens in capreolo, oblongum, suis partibus omnibus constans,

constans, minimè fragile aut pingue, plenum, cuius dilutum manus inficiat, non cariosum aut humidum, odore illiciens ac leuiter acre. Nam quod tale non est, aut vetustum est, aut maceratum. Secundum verò à Corycio locum obtinet, quod è tractu Lyciæ contermino, itémque quod ex Olympo Lyciæ monte: mox quod ex Ægis Æoliæ defertur. Cyrenaicum verò, & quod ex Centuripino Siciliae agro, viribus minùs polleat: quippe cùm sint omnia olerum instar fatiua. Veruntamen propter succi copiam & coloris bonitatem, qui in Italia ligna thyina inficiunt, hoc postremo vtuntur: atque idè etiam magno venditur: sed ad medicamèta quod primo loco descriptum est, vtilissimum existit. Adulteratur autem admixto crocomagmate tuso, aut sapæ sublitu, intrita simul, quò pondus adiiciatur, argenti spuma aut plumbagine. Sed maleficium indicant, tum quod occurrit puluerulentum, tum etiam defruti odor. Porrò vim habet crocus concoquendi, emolliendi, leuiter astringendi, & vrinas ciendi. Elegan-tem colorem præstat, crapulamque arcet, ex passio bibitus: oculorum fluxiones illitus ex lacte muliebri cohibet. Miscetur & vtiliter potionibus quæ ad internos parantur affectus, itémque subdititiis nodulis & cara pla-

C. j.

DIOSCORIDIS

smatis vtero sedive adhibendis. Venerem quoque stimulat, inflammationesque erysipelate comitatas inunctus demulcet: ac deniq; ad auriculares inflammationes confert. Aiunt etiam exitiosum esse, si trium drachmarum pondere ex aqua bibatur. Quò verò facilius ad summum læuorem conteratur, apud solem in fistili calido exiccari, tumque celeriter identidem versari oportet. Cæterum & ipsius radix ex passo pota, vrinam mouet.

De Crocomagmate. CAP. XXVI.

CROCOMAGMA ex crocino fit vnguento, expressis aromatis & in pastillos digestis. Probatur quod odoratum est, modicè myrrheum, ponderosum, nigrum, ligni ramentorum expers: quòdque sufficienter dilutum croci colorem reddat, læue, subamarum, ac dentes linguamque vehementer & ad horas multas permanente colore inficiens. Tale verò est, quod è Syria defertur. Vim habet ea detergendi qua pupillis caliginem offundunt, vrinam ciendi, molliendi, concoquendi & excalfaciendi. Denique ad croci vires quadantenus accedit: quippe cuius etiam plurima parte sit particeps.

De Heleno. CAP. XXVII.

HELENIVM folia habet verbasco angustioribus foliis prædito similia, sed asperiora.

asperiora & oblonga: caulem verò quibusdam in locis non emittit. Radice est subru-
fa, odorata, grandi, subamara: ex qua ad con-
fitionem, velut in serendis cinaris, opimi &
insignes oculi decerpuntur. Prouenit in
montibus, locis vmbrosis & humidis. Æsta-
te radix eruitur, & concisa siccatur. Huius
decoctum potum, vrinas mensèsque ciet. I-
psa verò radix in eclegmate sumpta cum
melle, prodest tussi, orthopnoæ, ruptis, con-
uulsis, inflationibus & venenatorum morfi-
bus: quippe quæ in vniuersum exalfacien-
di vi polleat. Folia ex vino decocta vtiliter
iuchi radicis illinuntur. Est & radix stomacho
utilis, dulci misto condita. Siquidem salga-
marij paululum exiccatam eam, mox deco-
ctam, aqua frigida demergunt: postea in de-
frutum conieciunt & ad vsum reponunt.
Trita potaque ad sanguinis reiectiones est
efficax.

De Helenio Ægyptio.

CAP. XXVIII.

Helenij genus alterum in Ægypto gigni
Crateuas memorat. Herba verò est ramis
cubitalibus, serpylli modo humi sese spar-
gentibus: foliis lenticulæ proximis, sed
longioribus numerosisque circa rama-
los: radice pallida, digiti minimi cras-
situdine, ac per ima quidem tenui,
C. ij.

supernè verò crassiore, nigro vestita cortice. Nascitur locis maritimis & tumulosis. Radix vnica ex vino bibita, contra serpentium ictus auxiliandi vim habet.

De oleo omphacino. CAP. XXIX.

OLEVM ad vsum per sanitatem optimū, quod, quia ex crudis & acerbis seu immaturis oliuis exprimitur, crudum nec non etiam omphacinum appellatur. Excellit in hoc genere recens, minimè mordens, atque odoratum. Est & tale ad vnguëtorum compositionem vtile: quinetiam propter astringendi vim stomacho accommodatum. Ore si contineatur, gingiuas contrahit, dentesq; firmat: sudores denique cohibet.

De oleo cottini. CAP. XXX.

Quod vetustius ac pinguius est, ad medicamentorum vsum est accommodatum. In vniuersum autem oleum omne calfaciendi viro habet, carnem emollit, corpus contra algores munit, ipsūque ad actiones obcundas expeditius reddit. Bonam etiam aluum facit, estque molliendi vi præditum. Exulcerantium medicamentorum vires permistum hebetat. Exhibetur quoque contra venena, sic vt subinde bibatur ac reuomatur. Purgat, hemina mensura cum pari ptisanæ succo aut aqua epotum. Torminosi vtiliter datur in potu cum ruta decoctum
sex

sex cyathorum mensura, lumbricosque pel-
lit. Infunditur & id ipsum ad ilecosos maxi-
mè affectus. At vetus tum magis excalfacit,
tum etiam vehementiùs discurit, & ad exa-
cuendam oculorum aciem sublinitur. Sin-
desit vetus, hac præparatione opus est: De co-
cuius est copia quod præstantius erit in vas-
defundito, & ad mellis crassitudinem deco-
quito, atque ita vtitur. Eandem enim cum
prædicto vim asciscit.

De oleo sylvestris oliua. CAP. XXXI.

Quod è sylvestri oliua exprimitur oleum,
vehementiùs astringit, & ad vsum sanorum
secundum sibi locum vendicat. Caput do-
lentibus rosacei vice conuenit. Sudores fi-
ffit, & defluos capillos inhibet. Quinetiam
furfures & vlcera capitis manantia, scabiem
ac lepras extergit: moraturque canos, si
quotidie illinatur.

De olei Cãdisæ confectiõne. CAP. XXXII.

Candidatur oleum hunc in modum: Su-
mito album colore, nec anniculo vetustius,
& in fictile nouum lati oris infundito cen-
tum heminarum mensura. Mox in sole ex-
positum quotidie circa meridiem concha
refundito, ex alto deturbans, vt frequenti
voluntate ac verberatu agitatam altere-
tur & spumescat. Octaua deinde die fœnum-
græcum purgatum drachmarum quinq̃ua-

C. iij.